

VU PEK narių susitikimas 2025-10-29 d. - Mažoji Aula

VU profesorių emeritų klubo nariai susitiko 2025 m. spalio 29 d. Aula Parva salėje bendrai nuotraukai. Dalyvavo gerai nusiteikę 32 profesorių emeritų klubo nariai.

Jie užfiksuoti šioje nuotraukoje.

Bendra Vilniaus universiteto profesorių emeritų klubo narių nuotrauka daryta 2025 spalio 29 d.

Iš kairės į dešinę: (pirmoje eilėje) F. Ivanauskas, I. Valikonytė, Z. A. Kučinskienė, V. Kučinskas, A. Žukauskas, V. B. Pšibilskis, A. F. Orliukas, M. Ramonienė; (antroje eilėje) R. Skyrius, V. Lakis, S. Tumkevičius, V. Balevičius, L. Valkūnas, E. Butkus, R. Rotomskis, B. Stundžia, V. S. Laurinavičius; (trečioje eilėje) A. P. Stabinis, V. Sirutkaitis, J. Kulys, R. Lazutka, A. Bagdonas, P. H. Vaitkevičius, E. Manstavičius, K. Sasnauskas; (ketvirtoje eilėje) A. Abrutis, Š. Raudys, D. Surgailis, A. Jurgaitis, J. Prapiestis, G. Juška, V. Smilgevičius

Susitikimo pradžioje tylos minute buvo pagerbtas anapilin išėjęs mūsų klubo aktyvus narys **profesorius emeritas Liudvikas Kimtys (1940- 2025)**. Jis mirė 2025 m. rugsėjo 15 d., eidamas aštuoniasdešimt šeštuosius metus. „Profesorius buvo ilgametis Bendrosios fizikos ir Spektroskopijos katedros vedėjas, Fizikos muziejaus kūrėjas, profesorius emeritas. Profesorius L. Kimtys buvo talentingas mokslininkas, visada pasiruošęs dalintis savo žiniomis, įžvalgomis ir žmogišku nuoširdumu. Charizmatišką kolegą mena ne viena fizikų ir chemikų karta, kuriai jis su didžiuliu atsidavimu dėstė savo žinias. Profesoriaus talentingas vadovavimas, laiku pastebėtos bėdos ir patarimai pakeitė ne vieno

Fizikos fakulteto bendruomenės nario gyvenimo kelią. Jo indėlis į mokslo populiarinimą bei Fizikos muziejaus puoselėjimą paliko gilų ir neišdildomą pėdsaką mūsų bendruomenėje. Tai žmogus, kuris savo rankomis kūrė ne tik fizikos mokslą, bet ir mokslo atmintį universitete“, – prisimena kolegos, profesoriaus sukurtos spektroskopijos mokyklos mokiniai ir VU PE klubo nariai. **Susitikimo metu buvo pasveikinti garbūs jubilatai.**

Garbingo jubiliejaus proga buvo pasveikinti šie profesorai emeritai:

Profesorius emeritas **Feliksas Ivanauskas**.

Apie jo mokslinę ir pedagoginę veiklą papasakojo profesorius emeritas Eugenijus Manstavičius (nuotraukoje):

*„Profesoriaus emerito **FELIKSO IVANAUSKO** neslegia 80-ties metų našta. Trykštanti energija jis buvo nuo pat gimimo 1945 m. liepos 24 d. Baltarusijos Pastovių rajone, kaime prie pat Lietuvos sienos, vos už kelių kilometrų nuo Adutiškio.*

Jubilato universitetinių studijų kelias vingiavo nuo Kauno politechnikos instituto (KPI, 1963–1965) Vilniaus filialo, per Vilniaus universitetą (1965–1966) iki aspirantūros Maskvos M. Lomonosovo universitete (MVU, 1969–1972). Nuo tarnybos sovietinėje armijoje pasislėpęs KPI, galėjo atsidėti studijoms ir pasirengti tolesnei išskirtinei akademinei karjerai. Paskatų būta įvairių.

Profesoriaus autobiografiniame straipsnyje, išspausdintame knygoje VU profesorai emeritai (1922), radau įterptą buvusio aspirantūros vadovo MVU, vėliau išrinkto VU garbės daktaru, prof. Nikolajaus Bachvalovo patarimą: „Rinkis kuo aukštesnes pareigas“. Tada Feliksas tapo MVU Studentų

kontrolės komiteto pirmininku. Ši veikla nesutrukdė Maskvoje apginti daktaro disertaciją iš skaičiavimo matematikos šakos. Įsibėgėjus 1992 m., Rusijos matematinio modeliavimo institute buvo apginta ir habilituoto daktaro disertacija „Netiesinių Šrėdingerio lygčių sprendimas“. Būrė aukšto intelektualio potencialo grupes, rengė mokinius. Lyg iš gausybės rago liejosi rezultatai, straipsniai ir knygos; iš paskos sekė akademiniai vardai bei laurai. Profesoriumi tapo 1992 m., Lietuvos mokslų akademijos (LMA) nariu ekspertu – 2001 m., nariu korespondentu – 2007 m., tikruoju nariu – 2011 m. Dukart (1995 ir 2012 kartu su kitais) pelnė Lietuvos mokslo premiją; Vilniaus savivaldybės atminimo ženklą (2018). Universitete gautos Rektoriaus mokslo premijos (2004, 2010), geriausio dėstytojo premija (2007) ir visa eilė padėkos raštų.

Akademiko F. Ivanausko tiriamų problemų įvairovė driekiasi nuo funkcinės analizės, diferencialinių lygčių, skaitinių metodų iki matematinių metodų taikymo fizikoje, chemijoje, elektrochemijoje, ekonomikoje, biologijoje ir ornitologijoje. Parašyta per 400 mokslinių straipsnių, kurių didelė dalis išspausdinta prestižiniuose mokslo žurnaluose, pristatyta reikšminguose moksliniuose forumuose. Paminėtinos 3 Springer'io leidykloje išleistos monografijos, parašytos drauge su kolegomis profesoriais Romu Baronu ir Juozu Kuliu. Viena iš jų 2012 m. išleista Riadh'e arabų kalba. Norėčiau pabrėžti, kad Jubilatas yra parengęs 26 mokslo daktarus, iš kurių 6 tapo profesoriais.

Be dėstymo ir mokslinės veiklos, jis nemažai laiko skyrė administraciniam darbui. Buvo Matematikos ir mechanikos fakulteto prodekanu (1978–1980), net trijų katedrų vedėju – ESM matematinės įrangos (1980–1983), Skaičiavimo matematikos ir diferencialinių lygčių (1983–1988) ir Kompiuterijos (1999–2014). Reikšmingas posūkis – VU Matematikos fakulteto dekanas pareigos (1998–2009). Jubilatas realizavo nemažą pertvarkų: nė metams nepraėjus, šis akademinis padalinys jau tapo Matematikos ir informatikos fakultetu: jame per dešimtmetį studentų skaičius padidėjo nuo 700 iki 2 500; įsigytas ir pritaikytas Informacinių technologijų centrui šalia (Šaltinių g.) esantis dviejų aukštų pastatas, Vėliau iš Filosofijos fakulteto buvo perimtas ir atnaujintas korpusas Didlaukio gatvėje.

Prof. Feliksas Ivanauskas buvo ir tebėra aktyvus VU bendruomenės narys. Galima tik spėti, koks būtų Universiteto pavadinimas jam laimėjus rektoriaus rinkimus 2007 m. Kalbant rimčiau, jis buvo renkamas į VU Senatą ir VU Tarybą, o 1996–2000 m. buvo VU profesorių klubo prezidentas.

Jubilatas buvo matomas ir už Alma Mater ribų. Atstovavo jai Lietuvos mokslo tarybos nostrifikacinėje komisijoje, vadovavo mokslininkų kvalifikacinei komisijai. Aštuonerius metus buvo LMA prezidiumo narys, Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus pirmininkas. Jis itin aktyvus plėtojant mokslo ir verslo ryšius: buvo asociacijos „Infobalt“ viceprezidentas bei VŠĮ Visorių

informacinių technologijų parko valdybos pirmininkas. Ir kaip čia dar kartą neprisiminti N. Bachvalovo paskatos būti pirmuoju.

Paminėtini svarbūs jo veiklos barai vadovaujant ar dirbant mokslinių žurnalų *Nonlinear Analysis*, *Modelling and Control*, *Lithuanian Mathematical Journal* ir *Mathematical Modelling and Analysis* redkolegijose.

Neabejoju, kad Lietuvos ornitologų draugijos narys Kolega Feliksas kartu su mylima žmona Aldona turi ką veikti ir savo kaimo sodyboje Ignalinos rajone.

Linkiu Jubiliatui didelės energijos ir užmojų bei stiprios sveikatos.“

Po to 80-ojo gimtadienio proga buvo pasveikintas profesorius emeritas **A. F. Orliukas**. Jį pristatė VU PEK Valdybos narys profesorius emeritas V. Sirutkaitis.

Savo pristatymo kalboje jis sakė:

*”1945 m. rugsėjo 25 d. Varviškės kaime, Kapčiamiesčio seniūnijoje, Lazdijų rajone gimė **Antanas Feliksas Orliukas**. 1963 metais baigęs Kapčiamiesčio vidurinę mokyklą pradėjo studijuoti Vilniaus universiteto (VU) Fizikos ir matematikos fakultete. Būdamas antro kurso studentu 1964 m. turėjo nutraukti studijas universitete dėl tarnybos sovietinėje armijoje. Po trejų metų jas atnaujino jau naujai įsteigtame Fizikos fakultete. 1971 m. baigė fizikos (radiofizikos) specialybės visą kursą įgydamas fiziko specializaciją. Baigęs VU buvo pakviestas dirbti Radiofizikos katedroje, kur pradėjo dirbti vyresniuoju laborantu ir dėstytoju valandininku. 1973–1976 m. studijavo VU aspirantūroje. 1976 m. apgynė fizikos-matematikos mokslų kandidato disertaciją „Elektrinės savybės ir faziniai virsmai Sb_2S_3 tipo kristaluose“. Po disertacijos apsigynimo per 9 metus pareigose pakilo iki docento. 1995 m. apgynė fizinių mokslų*

habilitacinę disertaciją „Elektrinės Ag^+ , Li^+ , H^+ , F^- , VO^- superjonikų savybės ir faziniai virsmai“. 1996–2016 m. buvo Radiofizikos katedros profesorius. 2015 m. A. F. Orliukui suteiktas VU profesoriaus emerito vardas.

A.F. Orliukas yra superjoninių medžiagų tyrimo pradininkas Lietuvoje bei VU Kietojo kūno jonikos laboratorijos įkūrėjas ir mokslinis vadovas. Kartu su bendraautoriais spaudoje paskelbė daugiau kaip 200 mokslinių straipsnių. A.F. Orliukas yra bendraautorius dviejų kolektyvinių monografijų. Jam vadovaujant aštuoni laboratorijos doktorantai sėkmingai apgynė daktaro disertacijas. 1997 m. jam įteikta Lietuvos mokslo premija, 2006–2007 m. buvo LR nusipelnęs mokslininkas stipendiatas, o 2009 m. gavo VU Rektoriaus mokslo premiją.

Laboratorijos mokslinių darbų plėtrą skatino įgytos žinios mokslinės stažuotės metu Ciuricho Aukštosios Technikos mokyklos Fizikos Technikos institute, o vėliau įgyta darbo patirtis Ciuricho technologijos institute. Jam vadovaujant 1996–2014 m. buvo sėkmingai įvykdyta per 10 tarptautinių ir nacionalinių projektų, kurių lėšomis įkurta superjoninių keramikų, plonųjų ir tekstūruotų storųjų elektrolitinių sluoksnių gamybos technologinė bazė bei eksperimentinė medžiagotyros impedanso spektroskopijos laboratorija. Laimėjus FP7 M. S. Kiuri mobilumo projektą buvo sujungtos Lietuvos, Prancūzijos, Ispanijos ir Ukrainos mokslinės institucijos bendriems moksliniams tyrimams ir studentų praktikai. Už sėkmingą Ernsto Moritzo Arndto universiteto (Greifsvaldas, Vokietija) ir VU bendradarbiavimą šio Vokietijos universiteto apdovanotas padėkos raštu ir garbės ženklu. Sukurta mokslinė mokykla vėliau inicijavo darbuotojų apsikeitimus tarp „Motorolos“ mokslinio tyrimo centru Atlantoje (JAV), Varšuvos technologinio bei Jogailos universiteto Krokuvoje. 2005–2007 m. pagal SOCRATES programą buvo sudaryta sutartis tarp VU ir Freiburgo technikos universiteto-kalnų akademijos (Vokietija), o 2014–2021 m. vykdyta Erasmus + programa tarp VU ir Maino universiteto (Prancūzija).

2004 m. skaitė paskaitų ciklą Maino universiteto studentams, buvo šio universiteto vizituojantis profesorius, būdamas vizituojantis profesorius skaitė paskaitų ciklą Latvijos universiteto studentams, o 2012–2014 m. vykdė projektinius mokslinius tyrimus tarp VU ir Nacionalinio Cheng Kung universiteto (Taivanas).

Beje, jam teko darbuotis ir ekspertinėje srityje. 2002–2005 m. buvo Lietuvos mokslo ir studijų fondo projektų vertinimo ekspertas, o 2014 m. atliko Lenkijos nacionalinio mokslų centro koordinuojamų

projektų bei Rygos Technikos universiteto studijų programų vertinimus. Daugiau negu dešimtmetį buvo Kauno technologijos universiteto bakalaurinių bei magistrinių darbų vertinimo Komisijų pirmininkas.

Jis parašė vadovėlį „Superjoniniai laidininkai“ (2004), mokomąsias priemones „Kietojo kūno jonika. I dalis“ (1996) ir „Kietojo kūno jonika. II dalis“ (1996), kartu su bendraautoriais parengė mokomąją knygą „Medžiagų mokslas“ (2008), kurie skirti fizikos fakulteto studentams ir doktorantams. Jo vadovėlis „Superjoniniai laidininkai“ buvo įvertintas Mokslo, Švietimo ir Sporto ministerijos trečiojo laipsnio premija.

A.F. Orliukas skaitė paskaitas tiek Fizikos fakulteto magistrantams ir doktorantams, tiek Fizikos aktualijas - Matematikos ir informatikos fakulteto magistrantams, Fizika informatikams - Matematikos ir informatikos fakulteto bakalauro studijų studentams, Materials science -ERASMUS studentams. Daug metų vadovavo fizikos fakulteto demonstraciniams kabinetams, kurie buvo skirti skaitant paskaitas tiek fizikams (Saulėtekio al.), tiek ir nefizikinių fakultetų studentams (Naugarduko g.).

Būdamas VU Tarybos narys, vėliau VU Senato narys, dalyvavo rengiant VU Statutą, doktorantūros komitetų reglamentus, mokslinio darbo tvarkos ir skatinimo universitete dokumentus. 2011–2016 m. dalyvavo doktorantūros komitetų (Fiziniai mokslai 02P) bei (Technologiniai mokslai, Medžiagų inžinerija 08T) veikloje. Organizavo kelis jonikos tarptautinius seminarus. Žurnalo „Lithuanian Journal of Physics“ redakcinės kolegijos narys, žurnalo „Solid State Ionics“ (specialaus leidinio) redaktorius (2008), tos srities fizikinių ir medžiagotyrynių žurnalų recenzentas.

Kartu su kitais iniciatyvinės grupės nariais parengė VU profesorių emeritų klubo (PEK), įkurto 2018 m., veiklos nuostatus. Buvo išrinktas į valdybą, o 2021 m. paskirtas šio klubo viceprezidentu. Būdamas profesoriumi emeritu neatsiribojo nuo mokslinės veiklos ir toliau kartu su buvusiais kolegomis iš Nanojonikos laboratorijos dalyvauja su pranešimais mokslinėse diskusijose, konferencijose, publikuoja mokslinėje spaudoje bendrus straipsnius. Profesorius emeritas A.F. Orliukas buvo ir yra gerbiamas kolegų ir studentų dėl didžiulės erudicijos ir taktiškumo. Linkiu Jubiliatui stiprios sveikatos ir ilgų darbingų metų.”

Taip pat buvo pasveikinta 80-ojo gimtadienio proga ir klubo narė profesorė emeritė **Viktorija Daujotytė – Pakerienė**. Jai sveikinimo žodį tarė VU PEK Valdybos narė profesorė emeritė Irena Valikonytė.

“Pasveikinti ir tarti žodį gražaus Jubiliejaus proga ir malonu, ir sudėtinga. Malonu todėl, kad, man regis, mes, lietuviai, šykštine gerų žodžių garbiems žmonėms kasdienybėje, tad norime išnaudoti bent jau ypatingas progas savo pagarbai ir meilei išsakyti. O sudėtinga dėl to, kad profesorės Viktorijos Daujotytės veiklos laukas toks platus, jog tiesiog neįmanoma per keletą minučių net išvardyti tuos didžiulius darbus, kuriuos ji jau yra nuveikusi ir kuriais mus stebina ir šiandien.

Tad pabandyčiau stabtelėti tik ties pora, mano galva, akcentuotinių – ypač šioje mokslo šventovėje – temų. Pirmoji – Viktorija ir Universitetas. Profesorė save pristato, kaip Universiteto „eilinę“. Su visa pagarba Viktorijos kuklumui, drįstu paklausti: ar iš tiesų? Jauna mergina iš Žemaitijos 1963 m. atvyko į Vilnių (kaip vėliau ją vadino, „vienintelį mano miestą“), įstojo į Vilniaus universitetą (kurį laiko „Lietuvos giliąja Europa“) ir ... užsibuvo čia jau daugiau nei 60 metų: studentė, aspirantė, dėstytoja, docentė, profesorė, profesorė emeritė. Skaitydama autobiografinius tekstus ir ypač įspūdingą turiniu ir apimtimi (700 puslapių!), pavadintą „Kai rašai, nebijai“, tiesiog jauti, kad mūsų Universitetas – visas Viktorijos gyvenimas. Bandau įsivaizduoti pirmąjį studentės susitikimą su senaisiais rūmais, iš kurių sklindančią šviesą pajuto: Sarbievijaus kiemas su berželiu, Didysis arba Skargos kiemas, Šventieji Jonai su varpine, žinoma, biblioteka. Bet Universiteto aurą taip pat kūrė ir tebekuria čia studijavę bei dėstytojavę žmonės. Su kai kuriais profesoriais, tapusiais legendomis, Viktorijai teko susitikti. Vincas Mykolaitis-Putinas, Jurgis Lebedys, Meilė Lukšienė, Donatas Sauka, Juozas Girdzijauskas... O jei šiandien paklaustumėte prieš keturis-tris dešimtmečius studijavusius ir dabar studijuojančius filologus, kas jiems yra Vilniaus universitetas, neabejoju, kad jie atsakytų: ir profesorė Viktorija Daujotytė-Pakerienė.

Drįstu teigti, kad Viktorijos būdingas bruožas – ištikimybė. Turiu galvoje ne tik ištikimą tarnystę Universitetui ir jo žmonėms, bet ir viso gyvenimo įsipareigojimą lietuvių literatūrai. Net nebandžiau suskaičiuoti Viktorijos parašytų monografijų ir studijų, kurių kiekis ir apimtys liudija nepaprastą darbštumą ir kūrybiškumą. Nesu literatūrologė, tad būtų įžūlu net bandyti vertinti jos parašytus literatūros teorijos, fenomenologijos ir filosofijos veikalus, tačiau stebiu ir perskaitau (su malonumu, dažnai kaip įspūdingą romaną!) lietuvių rašytojų kūrybines biografijas. Kokie vardai! Jurgis Baltrušaitis, Salomėja Nėris, Janina Degutytė, Justinas Marcinkevičius, Sigitas Geda, Marcelijus Martinaitis, Jonas Strielkūnas ir dar gal dešimtis rašytojų ir poezių biografijų, sudėtų į didžiulę

reikšmingą monografiją „Parašyta moterų“. Beje, būtent Viktorija pirmoji ėmėsi taip giliai tirti moteriškąją lietuvių literatūros epistemą ir formuoti moteriškų kultūros reikšmių modelį. Taigi nepaisant Nepriklausomos Lietuvos pirmajame dešimtmetyje mokslo administratorių sukeltų vėjų ir skersvėjų visiems humanitarams griebtis „tarptautiškų“ tyrimų, Viktorija liko ištikima lietuvių literatūrai ir sukūrė labai svarbų Lietuvos kultūros klodą.

Nepavydžiu doktorantei ar doktorantui, kuris imtųsi lukštenti profesorės tyrimų reikšmę lietuvių literatūrologijai. Tačiau neabejoju, kad anksčiau ar vėliau tokia disertacija bus parašyta.

Taigi kolegės ir kolegos dar kartą nuoširdžiai sveikina ir linki plurimos annos, plurimos!“

Metų pradžioje garbingo jubiliejaus proga buvo pasveikintas VU profesorius emeritas **Vytautas Jonas Sirvydis**.

*Kovo 6 d. VU profesoriui emeritui, Lietuvos mokslų akademijos nariui, habilituotam mokslų daktarui **Vytautui Jonui Sirvydžiui** sukako 90 metų.*

VU PEK prezidentas ir viceprezidentas Klubo narių vardu pasveikino jį gražaus jubiliejaus proga.

„Vytautas Jonas Sirvydis – Lietuvos kardiochirurgijos patriarchas, dar senais sovietų okupacijos laikais, nepaisant sunkių to meto sąlygų, kartu su šviesaus atminimo akad. Algimantu Marcinkevičiumi atlikęs pirmąsias širdies operacijas Lietuvoje, išvystė šią prestižinę ir sudėtingiausią medicinos sritį iki plataus tarptautinio pripažinimo, sukūrė kardiochirurgijos mokyklą. Prieš 36-erius metus Vilniuje kardiochirurgų komandos atlikta pirmoji širdies transplantacija Baltijos valstybėse ir visoje buvusioje Sovietų Sąjungoje (išskyrus Maskvą) nustebino visą Lietuvą.

Profesorius gimė Aukštaitijoje – 1935 m. kovo 6 d. Ratkupio kaime, Jūžintų sen., Rokiškio rajone. 1959 m. baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą, gavo gydytojo diplomą. 1959–1963 m. – Vilniaus I klinikinės ligoninės chirurgas, 1963–1968 m. – Vilniaus III universitetinės ligoninės širdies chirurgas. Nuo 1961 m. dėstė Vilniaus universitete; profesorius (1979). 1968–1990 m. – Širdies ir kraujagyslių chirurgijos centro Širdies chirurgijos skyriaus vedėjas, 1990–2002 m. – Širdies chirurgijos klinikos vadovas, 2002–2008 m. – Širdies ir kraujagyslių ligų klinikos Širdies chirurgijos centro direktorius, 2008–2011 m. – Širdies ir kraujagyslių ligų klinikos profesorius, nuo 2011 m. – Vilniaus universiteto profesorius emeritas. Stažavosi daugelyje Europos ir JAV klinikų: Budapešte, Prahoje, Frankfurte prie Maino, Hanoveryje, Diuseldorfe, Miunchene, Londone, Čikagoje, Filadelfijoje, Naujajame Džersyje. Tarptautinės chirurgų kolegijos narys (nuo 1988), Lietuvos krūtinės ir širdies chirurgų draugijos pirmininkas (1989–1995), Baltijos krūtinės, širdies ir kraujagyslių chirurgijos draugijos prezidentas (nuo 1990), Europos širdies ir krūtinės chirurgų asociacijos, Tarptautinės širdies ir kraujagyslių chirurgų draugijos narys (nuo 1990), Pasaulio krūtinės, kraujagyslių ir širdies chirurgų draugijos (World Society of Cardiovascular and Thoracic Surgeons) prezidentas (2005), Tarptautinės širdies ir plaučių transplantacijos draugijos (nuo 2006) narys.

Kartu su savo mokiniiais atliko pirmąsias Lietuvoje pilvo aortos ir inkstų arterijų rekonstrukcines operacijas, širdies operacijas naudojant dirbtinę kraujotaką, kylančiosios aortos ir jos šakų rekonstrukciją protezu, plyšus aneurizmai. Įdiegė ir išstobulino įgimtų širdies ydų operacijas, širdies vožtuvų protezavimo ir vainikinių širdies arterijų rekonstrukcines operacijas. 1987 m. pirmą kartą Lietuvoje su kitais persodino širdį. Pirmasis Lietuvoje širdies nepakankamumui gydyti implantavo dirbtinę širdį (1999). Paskelbė daugiau kaip 580 mokslinių darbų. Vadovėlių „Širdies ydos“ (1978), „Chirurgija“ (1984), leidinio „Širdis yra graži“ ir kt. autorius ir bendraautoris. 2021 m. profesorius išleido unikalią knygą „Širdies operacijos“, kurioje aprašytos ir gausiai iliustruotos visos Vilniaus

universiteto Širdies chirurgijos klinikoje darytos ir daromos įgimtų širdies ydų ištaisymo operacijos, taip pat nueitas ilgas ir sudėtingas šių operacijų diegimo į klinikinę praktiką kelias. Kartu buvo pažvelgta į sudėtingą įgimtų širdies ydų chirurginio gydymo kūrimo ir tobulinimo istoriją pasaulyje ir Lietuvoje.

Profesorius apdovanotas Lietuvos valstybine premija (1979), Lietuvos Prezidento dekretu – Gedimino Komandoro kryžiaus ordinu (1995), ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Didžiuoju kryžiumi (2003), Estijos Raudonojo kryžiaus 3-iojo laipsnio ordinu (2003), Nacionaline pažangos premija (2006), Lietuvos mokslų akademijos atminimo medaliu (2020). Profesoriumi V. J. Sirvydžiui suteiktas Prahos universiteto garbės daktaro vardas (1985), nusipelnusio Lietuvos gydytojo vardas; jis apdovanotas nusipelnusio Lietuvos gydytojo garbės ženklu ir kitais garbingais apdovanojimais. Akademikas profesorius Vytautas Jonas Sirvydis – reto kuklumo gydytojas, mokslininkas ir pedagogas, ne vieną dešimtmetį garsinęs Lietuvą savo ir mokinių pasiekimais“.

NAUJI KLUBO NARIAI.

2025 m. į VU profesorių emeritų klubą buvo priimti 2 nauji profesoriai emeritai: Meilutė Ramonienė ir Rimvydas Skyrius. Jų asmeninės veiklos aprašai, kaip ir dviejų 2024 m. į klubą įstojusių profesorių emeritų Romo Lazutkos ir Sigito Tumkevičiaus, yra pateikiami priede.

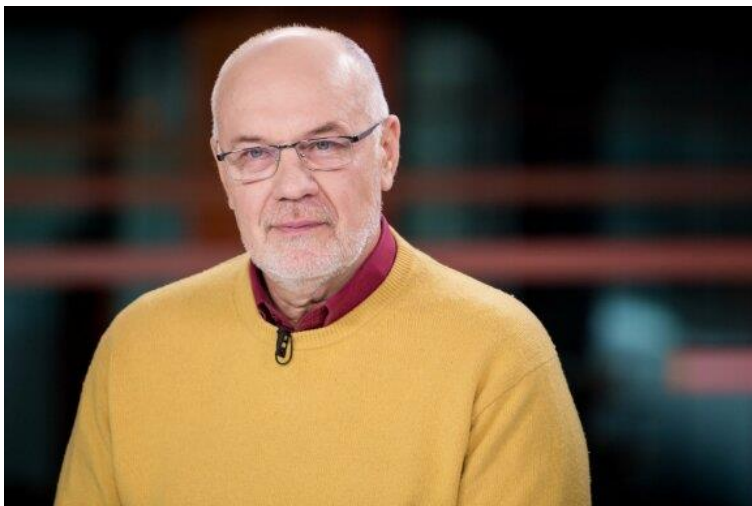

Prof. R. Lazutksa; Prof. S. Tumkevičius; Prof. M. Ramonienė; Prof. R. Skyrius.

PRIEDAS:

1. Prof. Dr. (HP) Romas Lazutka

Gimiau Lietuvos geležinkelių sostinėje Radviliškyje. Nors netapau geležinkeliečiu, tačiau traukiniu iškeliavau į Klaipėdą studijuoti Jūreivystės mokykloje 1973m. baigęs vidurinę mokyklą (dabar vadinamą Lizdeikos gimnazija). Tapęs šturmanu nuo 1976 m. trejus metus dirbau kapitono padėjėju tolimojo plaukiojimo transporto laivuose. Tai buvo metai, prarasti potencialiai akademinei karjerai, bet kartu galimybė patirti vandenynų didybę ir pamatyti užjūrio šalis, į kurias anais laikais labai sunku buvo ištrūkti.

Dirbdamas laivuose, 1977m. įstojau į VU tuometinį Pramonės ekonomikos fakulteto neakivaizdines studijas, o po trejų metų perėjau į stacionarą. Baigiant studijas fakulteto vadovai pasiūlė likti universitete. Toliau – disertacija, mokslinis ir pedagoginis darbas, habilitacijos procedūra, vis aukštesnės akademinės pareigos ir vardai, vadovavimas vienai, antrai katedrai, studijų programų komitetams, narystė Ekonomikos ir Filosofijos fakultetų tarybose, Senate, VU Taryboje ir karjeros

pabaiga. Tai tipiška ilgai dirbant universitete, todėl toliau daugiau dėmesio skirsiu kiek specifiniams savo veiklos aspektams.

Dėstytoju pradėjau dirbti Sąjūdžio metais, o tai lėmė, kad dėstydamas studentams pats ekonomikos nemaža dalimi persimokiau iš kelių tuomet VU bibliotekoje buvusių JAV lietuvių dovanotų ekonomikos vadovėlių. Po poros metų su kolega dr. G. Černiausku parengėme pirmąją lietuvišką rinkos ekonomikos vadovėlį, o su kolega prof. J. Čičinsku – atitinkamą rinkos ekonomikos terminų žodyną.

Ši aplinkybė tolimesnei karjerai buvo svarbi, nes 1990m. vos atgimusios valstybės naujų institucijų kūrimui ir visaapimančioms reformoms labai reikėjo apie vakarietišką ūkio ir viešojo sektoriaus sistemą bent iš literatūros žinančių žmonių. Iš dalies atsitiktinumas, kad VU dėstytojais ekonomistai dr. A. Dobravolskas, vėliau – T. Medaiskis, tapę Socialinės apsaugos ir darbo ministrais, į šią sritį įtraukė ir mane. Jie kvietė mokslininkus į įvairias darbo bei įstatymų rengimo grupes. Dar daugiau, buvo įkurtas ministerijai pavaldus Darbo ir socialinių tyrimų institutas. Tose veiklose teko man dalyvauti ir tai visai likusiai mano karjerai VU turėjo esminę įtaką bent keturiais požiūriais.

Pirma, susiformavo mano tyrimų ir kitos akademinės veiklos kryptis. Tapau socialinės politikos srities ekonomistu. Dirbau tai Ekonomikos fakultete (dabar pavadintame EVAF), tai Filosofijos fakultete, o didžiąją karjeros dalį - abiejuose etato dalimis. Lygiagrečiai, atskirais periodais dar ir socialinių tyrimų institutuose. O tyrimai tapo tarpdisciplininiai – ekonomikos, sociologijos, socialinės politikos persiklojančiose srityse. Studentams skaičiau ekonomikos teoriją, mikroekonomiką, viešojo sektoriaus ekonomiką, gerovės valstybės ekonomiką, darbo rinkos ir socialinę politiką, socialinių paslaugų ekonomiką, žmogaus socialinę raidą, socialinę politiką, gerovės valstybių modelius, tarptautinių organizacijų socialinę politiką, ES socialinės politikos iniciatyvas.

Antra, tyrimai daugiausia kryo į taikomuosius, į labai glaudų bendradarbiavimą su Lietuvos ir tarptautinėmis institucijomis, kurios inicijavo ir finansavo tyrimus. Nepriklausomybės pirmąjį dešimtmetį Lietuvai daugiausia ekspertinę pagalbą teikė Jungtinių tautų vystymo programa, Pasaulio bankas, Tarptautinė darbo organizacija. Vykdyčiau tyrimus šių tarptautinių institucijų inicijuotuose ir finansuojamuose projektuose, skirtuose Lietuvos socialinės raidos pažinimui, užsienio šalių patirties perteikimui ir rekomendacijoms socialinei politikai. Lietuvos pasirengimo stojimui į ES ir narystės laikotarpiu pasipylė Europos Komisijos (EK) remiami projektai. Beveik du dešimtmečius iki karjeros pabaigos 2023m. dirbau juose. Vienas iš pagrindinių, trunkančių jau penkiolika metų – Europos Sąjungos socialinės politikos analizės nepriklausomų ekspertų tinklas. Kasmet parengiu po keletą analitinių pranešimų Europos komisijai apie šalies socialinę politiką, jos rezultatus. Kitas labai svarbus - ES

mokesčių-socialinių išmokų mikrosimuliacinio modelio (EUROMOD) projektas, kuris tęsiamas iki šiol. Taip pat vykdžiau labai daug tyrimų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir jai pavaldžioms institucijoms. Jų pagrindu teiktomis rekomendacijomis buvo kuriamos ir pertvarkomos ištisos socialinės apsaugos sistemos sritys. Pradėjus mokslinius tyrimus remti per LMT, nuolat dalyvaudavau ir vykdydavau jos finansuojamus projektus. Iš viso darbo universitete metu įvykdyta per 60 tyrimų projektų.

Trečia, kadangi dalyvavau demokratinės, rinkos pagrindais tvarkomo ūkio valstybės socialinės apsaugos sistemos kūrime, buvo akivaizdu, kad reikalingi ir tos srities profesionalai. Jie, dėl buvusios komandinės ekonomikos ir autoritarinio valstybės valdymo, sovietmečiu nebuvo rengiami. Tapęs FsF Socialinio darbo katedros vedėju nuo 2005m., o Teorinės ekonomikos katedros vedėju 2012m., dėjau pastangas kurti Socialinės politikos studijų programas, siūliau socialinės politikos temas ekonomikos ir sociologijos srities doktorantūrose, vadovavau doktorantams, rengiau tos srities mokslininkus. EVAF buvome sukūrę Ekonomikos bakalauro studijų programos Gerovės valstybės ekonomikos atšaką. FsF įsteigėme Socialinės politikos specializaciją Socialinio darbo magistro studijų programoje, vėliau - atskirą Socialinės politikos magistro studijų programą, o nuo 2013m. - bakalauro studijų programą, kurios gyvuoja iki šiol ir yra vienintelės Lietuvoje. Atitinkamai rengiau ir dėstytojus toms programoms, vadovaudamas doktorantams ir orientuodamas juos disertacijoms rinktis viešojo sektoriaus ekonomikos ir socialinės politikos temas. Šiuo metu yra susikūrusi ir Socialinės politikos katedra, o jos pagrindą sudaro mano buvę magistrantai ir doktorantai.

Ketvirta, atliekant tyrimus viešosios politikos srityje, lyginant teorijas, kitų šalių ir Lietuvos socialinės politikos praktiką, dėstant tai studentams, sunku buvo susilaikyti nuo dalyvavimo viešosiose diskusijose, išvengti priartėjimo net prie politinės veiklos. Esu perskaitęs daug paskaitų įvairių ideologinių pakraipų politinių partijų renginiuose, profesinėms sąjungoms, interesų grupių ir visuomeninėms organizacijoms. Dešimtmetį (2000-2010 m.) dirbau neetatiniu Lietuvos radijo apžvalgininku. Socialinės ir ekonominės šalies raidos bei šių sričių politikos stebėjimas bei viešas komentavimas, dalyvavimas viešuose renginiuose pora dešimtmečių buvo tapęs beveik kasdiene veikla. Pavyzdžiui, 2019 m. nuomonių lyderių tyrimus atliekančios bendrovės „Kantar“ duomenimis, buvau aštuntas Lietuvos žiniasklaidoje cituojamų nuomonės lyderių sąrašė TOP 20.

Reikšmingiausiais laikau tris savo veiklos pripažinimo ženklus. VU bendruomenės buvau išrinktas į VU tarybą, du kartus į Senatą. Platesnėje akademinėje srityje - tapau Lietuvos mokslų akademijos tikruoju nariu. Valstybėje - apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino

karininko kryžiumi kaip „aktyvus viešojo sektoriaus ekonomikos, socialinės apsaugos ir darbo rinkos politikos, pensijų sistemų ekspertas“ (iš LR Prezidento dekreto).

2. Prof. Dr. Habil. Sigitas Tumkevičius

Gimiau 1952 m. spalio 31 d. Marijampolėje Marijos ir Petro Tumkevičių šeimoje. 1970 m. baigiau Marijampolės 2-ąją vidurinę mokyklą ir tais pačiais metais įstojau į Vilniaus universiteto (VU) Chemijos fakultetą. 1975 m. baigiau universitetą ir įgijau chemiko kvalifikaciją. Dar būdamas studentu įsidarinau Chemijos fakulteto Organinės chemijos katedroje laborantu ir, vadovaujant prof. Povilui Vainilavičiui, pradėjau dirbti mokslinį darbą. Visa mano tolimesnė mokslinė ir darbinė veikla yra susijusi tik su Vilniaus universitetu. Bendras darbo stažas Vilniaus universitete - 52,25 metai, mokslinio darbo stažas 41 metai. Baigęs VU pradėjau dirbti Chemijos fakulteto Organinės chemijos katedroje stažuotojo-tyrinėtojo pareigose (1975-1977). Po to, vienerius metus dirbau Vilniaus universiteto Probleminėje vaistų sintezės ir tyrimo laboratorijoje vyresniojo mokslo darbuotoju. Nuo 1978 m. dirbau VU Chemijos fakulteto Organinės chemijos katedroje asistento (1978-1989), docento (1990-1999), profesoriaus (1999-2022) pareigose. 2022 m. pradėjau eiti profesoriaus (0,5 et.)/vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas (0,5 et.), kuriose dirbau iki 2024 birželio 30 d. 1996 m. buvau išrinktas VU Organinės chemijos katedros vedėju. Šias pareigas ėjau iki 2018 metų.

Daktaro (anksčiau chemijos mokslų kandidato) disertaciją tema „Pirimidinkarboksirūgščių darinių tyrimai“ (vadovas – prof. Povilas Vainilavičius) apgyniau 1983 m. Kauno Technologijos Universitete. Habilitacinį darbą „Pirolo[2,3-d]-, pirazolo[3,4-d]-, tieno[2,3-d]pirimidinų ir giminingų heterociklų sintezės tyrimai“ apgyniau 1998 m. Vilniaus universitete. 1999 m. Vilniaus universiteto taryba suteikė pedagoginį profesoriaus vardą. 2023 m. VU Senatas suteikė profesoriaus emerito vardą (statusą).

Stażavausi Greifsvaldo Ernst-Moritz-Arndt universitete, (Vokietija, 1983 m., 1 mėn.), Jutos Valstybiniame Universitete, Logan, JAV (Amerikos chemikų draugijos mobilumo grantas, 1994 m., 2 mėn.), Limožo universitete, (vizituojantis profesorius, Prancūzija, 2003 m., 1 mėn.).

Visa mano mokslinė veikla yra susijusi su organine chemija ir heterocikliniais junginiais. Pagrindinės mokslinių interesų sritys: heterociklinių junginių sintezės metodų kūrimas, pereinamaisiais metalais katalizuojamų reakcijų heterocikluose tyrimai ir taikymas, organinių reakcijų mechanizmai,

biologiškai aktyvių junginių, optoaktyvių medžiagų sintezė ir taikymas organinėje optoelektronikoje, mikroklamos jutiklių kūrimas ląstelių tyrimams ir ligų diagnostikai. Visose srityse su suburta mokslinė grupe ir bendradarbiaudamas su kitų institucijų (NFTMC, JAV Nacionalinis Vėžio institutas) ir VU padalinių (GMC, Fizikos fakultetas) mokslininkais, pasiekėme reikšmingų ir svarbių rezultatų. Ieškant naujų efektyvių žmogaus karboanhidrazų (hCA) slopiklių buvo bendradarbiaujama su prof. Matulio grupe (VU, GMC). Buvo įvertinta susintetintų slopiklių struktūrinių faktorių įtaka slopinančiam aktyvumui. Kai kurie susintetinti junginiai yra nanomolines eilės slopikliai, slopinantys hCAI, hCAII, hCAII arba hCAXIII. Nustatyta, kad pirimidino žiedas ir pakaitai jame nulemia didesnę slopiklių atrankumą atskiroms hCA, lyginant su benzeno dariniais. Kai kurie iš tirtų junginių yra net iki 50 kartų atrankesni vienai ar kitai hCA izoformai. Pastaruosius keletą metų pagrindinis dėmesys buvo nukreiptas į organinius spinduolius OLED technologijai (bendradarbiaujant su prof. S. Juršeno grupe, VU FF) bei fluorescencijos gesimo laiku paremtus mikroklamos jutiklius (dr. A. Vyšniausko, NFTMC ir dr. V. Karabanovo grupės, Nacionalinis Vėžio Institutas). Kaip tyrimų rezultatas buvo sukurti ypač našūs donoro-akceptoriaus architektūros unikalios struktūros organiniai pirimidino mėlynos spalvos spinduoliai, kurių pagrindu pagaminti OLED'ai parodė rekordinį ~30% išorinį kvantinį našumą. Bendradarbiaujant su dr. Vyšniausko grupe (NFTMC) buvo sukurti mikroklamos jutikliai boro dipirometeno (BODIPY) junginių pagrindu bei fluorescenciniai raudonos spalvos jutikliai, tinkami vėžinių ląstelių tyrimams ir ligų diagnostikai. Taigi, buvo išvystytos naujos, modernios tyrimų organinėje chemijoje kryptys, sukurta mokslinė mokykla bei savo laiku suburtas VU Organinės chemijos katedros kolektyvas, pajėgus spręsti įvairias užduotis funkcinių organinių medžiagų sintezės ir taikymo šiuolaikinėse technologijose srityse. Moksliniai tyrimai buvo vykdomi pagal tarptautines ir nacionalines mokslo programas. Sėkmingai vykdyta 14 projektų, finansuotų Lietuvos mokslo ir studijų fondo, Lietuvos Mokslo Tarybos bei ES lėšomis. Mokslinių darbų sąrašas yra per 300 publikacijų, Tarp jų daugiau nei 135 mokslinių straipsnių WoS Clarivate sąrašo žurnaluose. Hirsch'o indeksas H šiuo metu yra 23.

Moksliniai tyrimai pristatyti įvairiose tarptautinėse mokslinėse konferencijose, vykusiose Austrijoje, Čekijoje, Didžiojoje Britanijoje, Estijoje, Italijoje, Indijoje, Jordanijoje, Kinijoje, Latvijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje, Slovėnijoje, Vengrijoje, Vokietijoje ir t.t. bei Lietuvoje. Skaitytų pranešimų tezių ir konferencijų medžiagų sąrašas yra virš 170 pozicijų, 8 kviestiniai pranešimai. Pranešimai apie atliekamus mokslinius tyrimus skaityti Jutos valstybiniame universitete (JAV), Orleano, Limožo, Lenso (Prancūzija), Beireuth'o (Vokietija), La Lagunos (Ispanija), Lundo (Švedija) universitetuose, Madeiros Chemijos Centre (Portugalija).

Be mokslinio darbo, prisidėjau ir prie aukštos kvalifikacijos specialistų-chemikų ruošimo. Esu per 50 diplominių, baigiamųjų ir kursinių darbų vadovas. Man vadovaujant paruošta ir apginta 10 daktaro disertacijų: Irinos Fiodorovos (2023), Jono Bucevičiaus (2015), Andžejaus Voitechovičiaus (2013), Jelenos Dodonovos (2012), Editos Čapkauskaitės (2012), Jurgio Sūdžiaus (2011), Mindaugo Dailidės (2007), Viktoro Masevičiaus (2005), Živilės Ruželės (2004), Andriaus Kaminsko (2003).

VU Chemijos ir Medicinos fakultetų studentams dėščiau Organinės chemijos pagrindų, Organinės chemijos, Heterociklų chemijos, Organinės sintezės metodų, Organometalinių junginių kursų, vedžiau pratybas ir laboratorinius darbus. Su bendraautoriais parengiau ir išleidau 7 mokomąsias knygas ir vadovėlius.

Organizacinis ir ekspertinis darbas: Tarptautinio mokslinio žurnalo „*Chemistry of Heterocyclic Compounds*“ redkolegijos narys (2009-2014); Lietuvos mokslų akademijos žurnalo „*Chemija*“ redkolegijos narys (nuo 2007 iki dabar); Studentų mokslinės konferencijos *Chemija ir cheminė technologija* (2023, 2022, 2019, 2018, 2015, 2013, 2012, 2009, 2006-2004 m.) organizacinio komiteto narys arba pirmininkas; Lietuvos chemikų mokslinių konferencijų „*Chemistry 2011*“, „*Chemistry 2009*“, „*Chemistry 2007*“, „*Chemistry 2005*“ organizacinio komiteto narys; Lietuvos chemikų draugijos tarptautinės konferencijos, skirtos profesoriaus Vito Daukšo 80-osioms gimimo metinėms, „*Chemistry and Chemical Technology*“ organizacinio komiteto pirmininkas (2015 m.);

Taip pat buvau renkamas Vilniaus universiteto Senato (2002-2006, 2010-2014), Chemijos fakulteto Tarybos nariu (1996-2020), dalyvavau VU Studijų komiteto darbe (2010-2014). Buvau studijų programos „Farmacinė chemija“ rengimo grupės vadovas (2017). Esu tarptautinės heterociklų chemijos draugijos (ISHC) bei Lietuvos chemikų draugijos narys.

2013 m. už darbų ciklą „*Naujų karbociklinių ir heterociklinių organinių medžiagų sintezės metodų kūrimas, savybių tyrimai ir taikymas (1998-2012 m.)*“ buvo skirta Lietuvos mokslo premija, o 2021 m. už mokslo darbą „*Funkcinių heterociklinių organinių medžiagų kūrimas, sintezės metodų vystymas, savybių tyrimas ir taikymas*“ skirta LMA Juozo Matulio (chemija) vardinė premija. Mokslinė ir pedagoginė veikla buvo įvertinta VU Rektoriaus premijomis (2003, 2005 ir 2012 m.).

Vedęs. Žmona – Milda yra baigusi Vilniaus universiteto Chemijos fakultetą; Lietuvos Respublikos ir Europos patentinė patikėtinė. Turiu du vaikus. Dukra – Gerda, sūnus - Darius. Tapus emeritu, atsirado galimybė daugiau laiko skirti grožinei literatūrai. Laisvalaikiu su šeima mėgstame daug keliauti Lietuvoje ir užsienyje, dalyvaujame fakulteto organizuojamuose susibūrimuose, išvykose baidarėmis Lietuvos upėmis.

3. Prof. dr. Meilutė Ramonienė.

Aš gimiau Pasvaly, lygumų krašte, mieste, kur Svalia įteka į Lėvenį. Mano brangus mokytojas lituanistas Romualdas Paškevičius buvo tas įkvėpėjas, kuris atvedė mane į filologiją, į lituanistiką. Įstojau į Vilniaus universitetą 1971 metais ir iš jo neišėjau iki šiol. Studijavau su klasės drauge Brone vadinamojoje klasikų grupėje, kur greta lituanistikos mokėmės klasikinių kalbų (lotynų ir senosios graikų kalbos), kitų klasikinės filologijos dalykų. Su daugeliu šių studijų draugų draugaujam iki šiol, bendraujam šeimomis, kartu keliaujam, dainuojam, skaitom ir aptarinėjam knygas.

Universitetas buvo ne tik filologijos studijos, jis plačiai atvėrė ir parodė pasaulį, ne tik tą, kurį mačiau gyvendama Pasvaly, bet daug įvairesnį, sudėtingesnį, įdomesnį. Universiteto *Ramuva* įtraukė ne tik į labai patrauklią draugiją, bet ir į kraštotyrą, į liaudies dainų, liaudies muzikos pasaulį, kuris man labai svarbus ir mielas iki šiol.

Svarbiausia mano studijų ir mokslinio gyvenimo dalis yra lituanistika, ne klasikinė filologija, nors ir ji man davė labai daug. Universitete man dėstė daug puikių dėstytojų, kurių niekada neužmiršiu: klasikai Jonas Dumčius, Leonas Valkūnas, kalbininkai Aleksas Girdenis, Aldona Paulauskienė, Vytautas Mažiulis, Juozas Pikčilingis, Jonas Palionis, Evalda Jakaitienė ir kiti. Didžiausi universiteto mokytojai, vedę mane į mokslą, man buvo profesoriai Vincas Urbutis, vadovavęs diplominiam darbui, ir Zigmas Zinkevičius, disertacijos vadovas. Tyrinėjam tas sritis, kurios tuokart labiausiai domino ne tiek mane pačią, bet mano vadovus. Diplominiam darbui pasirinkau temą iš onomastikos, bet man paskirtas vadovas prof. Urbutis tuo metu domėjosi paukščių pavadinimais, tad prikalbino keisti temą ir nagrinėti lietuvių ir lotynų kalbų paukščių pavadinimus. Disertacijai, kurią apgyniau 1987 metais, profesorius Zinkevičius paskatino imtis istorinių pavardžių tyrimo (tema *Lietuvių pavardės XVIII amžiaus pabaigoje*). Tačiau svarbiausia ir man patraukliausia mokslinių interesų kryptimi greitai tapo taikomoji kalbotyra, kuri Lietuvoje pradėjo rasti po maždaug 1990 metų. Tai mokslas, žvelgiantis ne į abstrahuotą, idealizuotą kalbą, jos struktūrą, bet analizuojantis kalbos ir žmogaus ryšį, kalbos santykį su visuomene, sprendžiantis visuomenei kylančias su kalba susijusias problemas.

Į taikomąją kalbotyrą teko įsitraukti nieko iš anksto apie ją nežinant, per studijas neteko net girdėti apie tokį mokslą, kurio pradžia pasaulyje siejama tik su XX a. antrąja puse. Atkūrus Lietuvos

nepriklausomybę 1990 metais, mūsų senojo universiteto Filologijos fakultete buvo įsteigta nauja Lituanistinių studijų katedra (tuokart pavadinta Praktinės lietuvių kalbos katedra) ir aš buvau įpareigota būti šios katedros vedėja. Teko palikti jaukią Lietuvių kalbos katedrą, kurioje pradėjau dirbti baigusi studijas, ir kurti naują kolektyvą, dirbti visai naujus darbus. Lietuvių kalbai tapus valstybine kalba, daugeliui Lietuvos piliečių, nemokančių lietuviškai, teko imtis mokytis oficialiosios šalies kalbos. Atsivėrus sienoms, į Lietuvą vis dažniau atvykdavo užsieniečių, norinčių išmokti lietuviškai. Tad pirmasis naujos katedros uždavinys buvo sukurti lietuvių kalbos, kaip svetimosios, mokymo sistemą, mokymo metodiką, mokymo priemones, kurių iki tol nebuvo.

Pradėjome nuo nulio. Su katedros ir užsienio kolegomis ėmiausi rengti pirmuosius komunikacinio pobūdžio vadovėlius ir kitas mokymo priemones, kurias leido Lietuvos ir užsienio leidyklos, pvz.: Ramonienė, M., Press I., (2011). *Colloquial Lithuanian. The Complete Course for Beginners*, London, New York: Routledge, (2 papildytas leidimas). 1996 m. 1 leidimas; Ramonienė, M., Vilkienė, L. (2008), *Po truputį* (lietuvių kalbos vadovėlis pradedantiejiems - mokinio knyga, pratybų sąsiuvinis) Vilnius: Baltos lankos 2 leidimas; 1998 m.1 leidimas; Ramonienė, M., Pribušauskaitė, J. (2019). *Praktinė lietuvių kalbos gramatika*, 3 leidimas, Vilnius: Baltos lankos, 2008 m. 2 papildytas leidimas, 2003 m. 1 leidimas; Ramonienė, M., Stumbrienė, V. *Teach Yourself Lithuanian*, London: Hodder Education; Ramonienė, M., Stumbrienė, V. (2016). *Complete Lithuanian*, London: John Murray Learning/Hodder Education; Ramonienė, M., Pribušauskaitė, J., Ramonaitė, J.T., Vilkienė, L. (2020). *Lithuanian. A Comprehensive Grammar*, London and New York: Routledge. Už *Praktinę lietuvių kalbos gramatiką* su kolege Joana Pribušauskaite 2004 m. esu gavusi JAV lietuvių fondo premiją, o už darbų ciklą „Lietuvių kalbos kaip svetimosios mokymas: situacijos tyrimas, metodika ir jos taikymas“ kartu su savo vadovautos mokslinės grupės kolegėmis tapau 2006 m. Valstybinės mokslo premijos laureate.

Kiek vėliau įsitraukiau į sociolingvistikos, kuri šiuo metu taip pat matoma taikomosios kalbotyros erdvėje, tyrinėjimus. Šių tyrimų pagrindu esu sudariusi penkias kolektyvines monografijas, su kolegomis iš Tilburgo, Bristolio, Talino universitetų parašiusi porą bendrų studijų, publikavusi kelias dešimtis mokslinių ir kitokio pobūdžio straipsnių. Esu vadovavusi ir dalyvavusi daugelyje Lietuvos ir tarptautinių projektų.

Aš esu įpratusi dirbti su kolegų komanda, teko ne vienai grupei vadovauti ir kartu su kolegomis nuveikti nelengvus, naujoviškus darbus, mokytis ir kurti naujas tyrimų metodologijas. Labai branginu nuoširdų kolegiškumą, džiaugiuosi savo draugiška katedra, kurioje esame kaip šeima. Ne tik kartu dirbame, įveikiame sunkumus, bet kartu švenčiam šventes, keliaujam, įkvėpiam vieni kitus naujiems darbams. Įkvėpimo teikia ir bendra universiteto atmosfera, universiteto pastatų ir kiemelių aura, šviesūs ir energingi studentų veidai.

Įvairių pakopų studentams per ilgą savo darbo universitete laikotarpį esu dėsčiusi įvairių dalykų: taikomąją kalbotyrą, sociolingvistiką bakalauro ir magistro studentams, svetimųjų kalbų dėstymo metodiką, lietuvių kalbos kaip svietimosios dėstymo metodiką, dabartinės lietuvių kalbos morfologiją, lietuvių onomastiką, lietuvių antroponimiką. Esu vadovavusi daugeliui bakalauro ir magistro darbų, 7 mano vadovautos doktorantės jau apgynusios disertacijas, viena gins netrukus, dar viena naujai įstojusi į doktorantūrą, tik pradeda savo doktorantūros studijas.

Per visą savo netrumpą akademinio darbo laikotarpį esu turėjusi ir administracinių pareigų: ne vieną kadenciją buvau Lituanistinių studijų katedros vedėja, beveik pusantrų metų teko dirbti laikinąja fakulteto dekane, Filologijos fakulteto Taikomosios kalbotyros instituto direktore, teko vadovauti ir dirbti Taikomosios kalbotyros magistro studijų programos komitete, vadovauti doktorantūros komitetui, fakulteto Tarybai, 2007-2017 m. būti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nare. Ketverius metus dėsčiau lietuvių kalbą ir kultūrą Suomijoje, Helsinkio universitete. Esu skaičiusi paskaitų ir įvairiuose kituose pasaulio universitetuose: Sietlo Vašingtono, Pekino, Tasmanijos, Meinuto, Ruano, Glazgo, Ciuricho, Bazelio, Berno, Pizos, Sienos, Budapešto Eötvös Loránd, Krokuvos Jogailaičių, Poznanės, Tartu, Maskvos universitetuose. Teko su moksliniais pranešimais dalyvauti daugelyje tarptautinių konferencijų įvairiose šalyse.

Prisidėjau prie mokslinio „Taikomosios kalbotyros“ žurnalo steigimo, buvau ir tebesu jo redkolegijoje, keletą metų dirbau jo vyriausiąja redaktore. Džiaugiuosi prisidėjusi prie Lietuvos taikomosios kalbotyros asociacijos įkūrimo, netrumpą laikotarpį jai ir vadovavau. Sukūrėme puikią erdvę įvairių kalbotyrų specialistų bendravimui, jau suorganizavome septynias tarptautines konferencijas, kuriose dalyvavo ir daugelis gerai žinomų pasaulio taikomosios kalbotyros mokslininkų. Asociacijos nariai yra ne tik Vilniaus, bet ir kitų Lietuvos universitetų mokslininkai, su kuriais drauge plėtojame mūsų taikomosios kalbotyros mokslą.

Akademinei tematika dominuoja ir mano šeimoje, mūsų veiklose, pokalbiuose, kartais – labai energingose diskusijose. Visa mano šeima – mokslininkai: vyras Alfonsas – fizikas, dukra Ainė – politologė, Jogilė – kalbininkė (gilinasi į kalbų įsisavinimo problemas). Nors kai kurių mūsų sritys ir labai skirtingos, bet dažnai bendrai aptarinėjame įvairias mokslines problemas ir vieni kitų darbus.

Emerite esu dar visai neseniai, nespėjau pajusti didelio gyvenimo pokyčio, nes ir toliau įsitraukiu į universiteto darbus: vadovauju studentų ir doktorantų darbams, skaitau ir recenzuoju mokslo darbų rankraščius, disertacijas, dalyvauju katedros posėdžiuose ir įvairiuose fakulteto renginiuose. Kol kas jaučiuosi iš universiteto neišėjusi. Gal šiek tiek daugiau laiko turiu knygoms, gėlėms, kelionėms su šeima ir draugais.

4. Prof. dr. Rimvydas Skyrius

Aš, prof. Rimvydas Skyrius, Vilniaus universitete aktyvią veiklą vykdau jau virš 40 m. – nuo 1981 m. kaip tuometinio Ekonominės kibernetikos ir finansų fakulteto (EKFF) aspirantas, o nuo 1984 m. – ekonominės informatikos katedros dėstytojas, vyr. dėstytojas, docentas, profesorius.

Studijuodamas Vilniaus universitete, Ekonominės kibernetikos ir finansų fakultete 1973-1978 m. įgijau inžinieriaus ekonomisto kvalifikaciją vadybos informacinių sistemų srityje.

Mokslinė veikla. Savo mokslinę karjerą pradėjau dar dirbdamas gamybiniam susivienijime „Vilma“, kur buvau paskirtas po universiteto baigimo ir užėmiau skaičiavimo centro inžinieriaus pareigas. Sparti taikomosios srities – kompiuterių technologijų ir informacinių sistemų taikymo organizacijų veikloje – plėtra vertė atidžiai stebėti naujoves, vertinti jų potencialą, ieškoti tobulintinų vietų organizacijų informaciniuose procesuose. Tai paskatino apibendrinti per kelis darbo metus sukauptą patirtį ir jos pagrindu suformuoti planuojamą gilesnių tyrimų erdvę. Atlikti tyrimai tapo parengtos ir 1986 m. apgintos daktaro (tuomet – ekonomikos kandidato) disertacijos pagrindu. Disertacijoje pateiktas originalus imitacinis informacijos apdorojimo technologinio proceso modelis, kuriam buvo sukurta specifinė programinė įranga (dėl suprantamų priežasčių pasaulyje paplitusi imitacinio sistemų modeliavimo įranga Lietuvos mokslininkams nebuvo prieinama).

Gana svarų postūmį mano akademiniam potencialui suteikė dalyvavimas keliose stažuotėse pripažintose Vakarų mokslo ir studijų institucijose – Iliojaus universitete Čikagoje (JAV) 1991-1992 ir 1995 m.; Swansea universitete (Jungtinė Karalystė) 1994 m.; Ca' Foscari universitete Venecijoje (Italija) 2008 ir 2012 m. Ypač tai pasakytina apie pirmąją 11 mėn. trukmės stažuotę Iliojaus universitete Čikagoje, kur reikšmingai pagilinau profesines ir pedagogines žinias, dalyvaudamas doktorantūros lygio studijose ir dėstydamas studentų auditorijai. Ten taip pat buvo užmegzti pirmieji ryšiai su akademine JAV bendruomene ir padėti pagrindai pirmiesiems sprendimų paramos ir verslo analitikos tyrimams; šie tyrimai tęsiami iki šiol.

Dabartinė mano mokslinių interesų erdvė apima tokias problemines sritis kaip verslo informacinių poreikių tyrimai, verslo sprendimų parama, verslo analitika, technologijų pažangos įtaka verslo informacijos naudotojų veiklų efektyvumui, verslo analitikos judrumas ir gebėjimas atsinaujinti. Apibendrinus, ši erdvė apima tai, ką galima vadinti aukštesniąja verslo informatika (*advanced business informing*). Tyrimų rezultatus paskelbiau daugiau nei 80-tyje straipsnių, skirtų aukštesniajai verslo informatikai; be to, dalyvavau virš 20 mokslinių konferencijų. 3 monografijos – viena VU leidykloje, viena Informing Science Press leidykloje (Kalifornija, JAV), viena Springer leidykloje (Cham, Šveicarija). 2011 m. mano pranešimas buvo išrinktas geriausiu The Global Business, Economics & Finance Research konferencijoje Londone. 2013 m. buvau apdovanotas Vilniaus universiteto Rektorius mokslo premija, o 2017 ir 2022 m. Vilniaus universiteto buvau iškeltas kandidatu Lietuvos mokslo premijai gauti socialinių mokslų srityje.

Reikia paminėti, kad man vadovaujant buvo parengtos ir apgintos 7 vadybos srities mokslo daktaro disertacijos; taip pat dalyvavau 30 daktaro disertacijų gynimo tarybose kaip tarybos narys, pirmininkas ar oficialus oponentas.

Pedagoginė veikla. Per savo darbo VU metus daug dėmesio skyriau studijų proceso pažangumui ir kokybei. Nuo 2002 iki 2017 m. buvau paskirtas Ekonomikos fakulteto Tarybos studijų komiteto pirmininku, kur nagrinėjome visus su fakulteto studijų procesu susijusius klausimus. Vėliau, nuo 2015 m. VU Senate dalyvavau Senato studijų komiteto darbe. Su katedros kolegomis išleidome 3 vadovėlius („Ekonominė informatika“ – Barčkutė O., Mikalauskienė A., Skyrius R., 1999 m.; „Informacijos ir komunikacijos technologijos“ – Skyrius R., Mikalauskienė A., Zalieckaitė L., 2005 ir 2008 m.) ir 3 mokomąsias knygas („Ekonominė informatika ir skaičiavimo technika“ – Kevličius R., Pogoželskis V., Skyrius R., 1991 m.; „Verslo sprendimų paramos sistemos“ – Skyrius R., 1998 m.; „Kompiuterinis sprendimų modeliavimas“ – Bujauskas V., Simanauskas L., Skyrius R., 2009 m.). 2009-2011 m. teko vadovauti Ekonomikos fakultete vykdytam Europos socialinio fondo finansuotam projektui „VU Ekonomikos fakulteto I pakopos studijų programų atnaujinimas ir inovatyvių mokymo metodų diegimas“. Vykdamas projektą buvo reikšmingai atnaujintos fakultete vykdomos studijų programos, išbandomi ir diegiami inovatyvūs studijų metodai, organizuota daug mokymų fakulteto akademiniam personalui aktualiomis temomis – atvejų analizės metodai, duomenų analitikos (Data Mining) technologijų naudojimas mokymo procese, eksperimentinės ekonomikos metodai ir įrankiai. Pastarąją temą Lietuvoje pirmą kartą pristatė JAV profesoriaus, Nobelio premijos laureato Vernon Smith tyrimų komandos nariai.

2014 m. gruodį buvau apdovanotas VU Rektorius premija geriausiam dėstytojui. Be to, studentai ne kartą įvertino mano dėstyto kokybę: 2003 m. – EF studentų atstovybės diplomą įdomiausiai dėstančiam dėstytojui, 2008 m. studentų diplomą šmaikščiausiai dėstančiam dėstytojui, EF 75-mečio proga – nominacija „Šmaikštus ir darbštus“.

Ekspertinė veikla. Esu Informing Science Institute (JAV) narys nuo 2001 m.; tarptautinių prekybos rūmų (ICC - *International Chambers of Commerce*) skaitmeninės ekonomikos komisijos narys. Dalyvauju 4 mokslinių žurnalų – „Information Research“ (Clarivate WoS), „Ekonomika“ (Clarivate WoS), „Organizations and Markets in Emerging Economies“ (Clarivate WoS), „Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika“ redkolegijose, recenzavau nemažai straipsnių aukščiausio lygio leidiniams („Information Research“, „Communications of the Association for Information Systems (AIS)“, „Ekonomika“, „Foundations of Management“, „Information Systems Management“, „Data Analysis Methods for Software Systems“, „Journal of Economics and Business“, „Springer Statistics Encyclopaedia“) ir konferencijoms (WorldCIST, Hawaii International Conference on System Sciences).

Vilniaus universitete praleistus metus, o jų susidarė 52, jei skaičiuosime nuo to momento, kai būdamas pirmakursiu peržengiau tuometinio Finansų ir apskaitos fakulteto slenkstį, laikau puikiai susidėliojusia didžiąja mano gyvenimo dalimi. Net ir sovietmečio laikais universitete buvo juntama laisvės ir diskusijų dvasia, kur galima buvo keistis nuomonėmis žymiai laisviau nei oficialioje erdvėje. Nenuostabu, kad nemažą Atkuriamojo seimo dalį sudarė aukštųjų mokyklų docentai ir profesoriai, ir nemažai jų buvo iš VU. Atsidarius mokslinės informacijos sienoms, aukštyl šovė akademinė laisvė ir jos suteikiamos galimybės. Galime prisiminti, kiek VU darbuotojų išvyko į stažuotes užsienyje – manau, kad tikrai didžioji dalis šia galimybe pasinaudojo. Tokia proga teko ir man – Pasaulio lietuvių bendruomenės ir nemaža dalimi a.a. prof. Broniaus Vaškelio dėka išvykau į Ilinojaus universitetą Čikagoje, JAV, kur metus trukusioje stažuotėje paragavau pasaulio universitetinės kultūros tiek studento, tiek dėstytojo vaidmenyje. Tokiu būdu galėjau objektyviai įvertinti savo kompetenciją ir žinių lygį – mūsų (tiek mano, tiek kolegų iš VU) žinių lygis nebuvo menkas, tačiau stažuotė daug ką sudėliojo į vietas ir suteikė struktūrą. Grįžus į VU dirbti buvo žymiai lengviau tiek dėl reikšmingai papildyto žinių bagažo, tiek dėl kitos akademinės patirties. Pradėjo keistis ir santykis su auditorija, kuri tapo aktyvesnė, žingeidesnė ir atviresnė. Nuo to laiko nenustojau žavėtis mūsų studentija ir dėkoju likimui už galimybę bendrauti su protingais jaunais žmonėmis.

Tapus profesoriumi emeritu atsidaro daug daugiau laisvo laiko, tačiau įpratus prie veiksmo dykinėti atrodo labai nenatūralu (nors iš prigimties laikau save tinginiu ...). Teko prisiminti, kur buityje ar kitose aplinkose kas liko nepadaryta, ir atitinkamai pertvarkyti savo laiko skirstymą. Puiku yra tai, kad visos tokios veiklos vyksta be įtampos ir administracinių pareigų spaudimo. Labai džiugu, kad ryšiai su Vilniaus universitetu nenutrūko; antra vertus, emerito vardas įpareigoja aktyviai dalyvauti tą vardą suteikusių institucijų veikloje. Todėl stengiuosi atsilipti į visus kvietimus tiek akademinėms, tiek ir linksmesnėms veikloms, ir taip palaikyti ryšių su bendruomene temperatūrą.

Susitikimo aprašą parengė VU PEK valdyba.